

Vergaderjaar 1986–1987

19433

Goedkeuring van de op 19 augustus 1985 te Straatsburg tot stand gekomen Europese Overeenkomst inzake gewelddadigheden door en wangedrag van toeschouwers rond sportevenementen en in het bijzonder rond voetbalwedstrijden

Nr. 6

VERSLAG

Vastgesteld 19 december 1986

De vaste Commissie voor Welzijn en Cultuur¹ heeft de eer als volgt verslag uit te brengen over de in haar midden over dit wetsvoorstel naar voren gebrachte vragen en opmerkingen. Zij acht de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel voldoende voorbereid als de regering daarop zal hebben geantwoord.

I. Algemeen

De leden van de fractie van de P.v.d.A. hadden met waardering kennis genomen van de positieve stappen die door de toenmalige Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, de heer Van der Reijden, zijn genomen om te komen tot een overeenkomst in Europees verband tot werkelijke maatregelen tegen gewelddadigheden en wangedrag rond sportevenementen.

Deze leden namen kennis van het feit dat volgens de memorie van toelichting en ook de artikelsgewijze toelichting, op vele plaatsen met name de KNVB en de betrokken overheden activiteiten coördineren en regels opstellen om wangedrag en in het bijzonder voetbalvandalisme tegen te gaan. Deze leden zouden het op prijs stellen van de regering te vernemen op welke onderdelen en bij welke aangekondigde maatregelen nog nadere stappen dan wel regelgeving te verwachten zijn. Deze leden zouden tevens hierbij willen weten op welke termijn de regering denkt deze maatregelen te nemen of voorstellen te doen. Voorts zouden deze leden geïnformeerd willen worden over de uitkomsten van de besprekingen die zijn gevoerd met de UEFA. Wat is de reden, zo vroegen deze leden, dat niet gelijktijdig in een breder internationaal kader overleg is gevoerd met de FIFA? Moeten ook niet regels dan toch aangepast worden op nationaal niveau, als gevolg van deze Europese overeenkomst? De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden kennis genomen van het feit dat wordt voorgesteld een Permanente Commissie in te stellen. Hoe groot worden de kosten geraamd van deze Commissie. Wordt er eveneens aan gedacht mogelijke sancties op te nemen, als betrokken landen zich niet houden aan de overeenkomst?

Tenslotte zouden de aan het woord zijnde leden willen vernemen of, gelet op het feit dat deze Europese overeenkomst ook betrekking heeft op andere sportevenementen dan voetbal, overleg is gevoerd «met andere

¹ Samenstelling:

Leden: Keja (VVD), Van der Sanden (CDA), Worrell (PvdA), voorzitter, Beinema (CDA), ondervoorzitter, Kraaijeveld-Wouters (CDA), Hermans (VVD), Buurmeijer (PvdA), Niessen (PvdA), De Pree (PvdA), Groenman (D66), Lankhorst (PPR), Oomen-Ruijten (CDA), Ter Veld (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Van der Heijden (CDA), Kamp (VVD), Dijkstal (VVD), Nuis (D66), De Cloe (PvdA), Lilipaly (PvdA), Frissen (CDA), Esselink (CDA), Koetje (CDA).
Plv. leden: Ploeg (VVD), Laning-Boersema (CDA), Van Es (PSP), Tuinstra (CDA), Doelman-Pel (CDA), E. Terpstra (VVD), Castricum (PvdA), Van Otterloo (PvdA), Swildens-Rozendaal (PvdA), Eisma (D66), Van der Vlies (SGP), Krajenbrink (CDA), Verspaget (PvdA), Müller-van Ast (PvdA), Vriens-Auerbach (CDA), Van Heemskerck Pillis-Duvekot (VVD), Schutte (GPV), Wolffensperger (D66), Huys (PvdA), Jabaaij (PvdA), Gerritse (CDA), Hennekam (CDA), Leerling (RPF).

koepel- en landelijke sportorganisaties», zowel in Nederland als ook in Europa. Zo ja, tot welke conclusies of nadere voorstellen zijn deze organisaties gekomen? Zo nee, wat is de reden dat het overleg niet is gevoerd?

De leden van de V.V.D.-fractie hadden verheugd kennisgenomen van de onderhavige Europese overeenkomst. Zij achtten goede internationale samenwerking noodzakelijk om het sportvandalisme te kunnen bestrijden. Alvorens op de overeenkomst in te gaan, vroegen zij de regering wat het vervolg is geweest van de op 11 juli 1985 in het Europese Parlement aanvaarde resolutie-J. Larive-Groenendaal, Doc. A 2-70185 inzake vandalisme en geweld in de sport, waarbij tevens de volgende vroegere ontwerp-resoluties waren betrokken:

- ontwerp-resolutie-Mc Mation, doc. 2-734/84, over vandalisme en geweldplegingen door voetbalsupporters tijdens Europese Voetbalwedstrijden,
- ontwerp-resolutie-Mevr. de Backer-van Ocken c.s, doc. 2-1661/84, over het geweld in de sport,
- ontwerp-resolutie-de la Malene, doc. 2-1692/84, over het toenemend geweld.

Bovendien vroegen zij de regering of en in hoeverre de inspanningen in het kader van de Europese Gemeenschap en van de Raad van Europa op elkaar kunnen worden afgestemd dan wel elkaar kunnen versterken.

De leden van de V.V.D.-fractie spraken de wens uit dat een dergelijke overeenkomst ook op mondiaal niveau gesloten wordt, hoewel zij beseften, dat daarvoor veel belemmeringen moeten worden weggenomen. Zij vroegen de regering of hier nadere mededelingen over kunnen worden gedaan en wat de activiteiten van de FIFA op dit terrein zijn.

Het was de leden van de V.V.D.-fractie opgevallen dat in de toelichtende nota wordt aangekondigd, dat besprekingen met de UEFA zullen worden gevoerd om overeenstemming te bereiken over de te nemen maatregelen.

Dat gaf hen aanleiding tot de volgende vragen. In hoeverre is de UEFA bij de totstandkoming van de overeenkomst betrokken? Heeft de UEFA zich achter de inhoud van de overeenkomst geschaard? Hebben de genoemde besprekingen met de UEFA al plaatsgevonden? Zo ja, wat is het resultaat van deze besprekingen en welke maatregelen zijn genomen?

De leden van de V.V.D.-fractie hadden zich erover verbaasd dat niet-lid-staten van de Raad van Europa de overeenkomst hebben ondertekend. Zij vroegen welke landen de overeenkomst (nog) niet hebben getekend en wat de reden daarvan is.

Voots vroegen zij welke landen die de overeenkomst wel hebben getekend, deze nog niet hebben geratificeerd en wat daarvan de reden is.

In de toelichtende nota schrijft de regering dat de KNVB het overgrote deel van de in de overeenkomst genoemde maatregelen reeds heeft getroffen. De leden van de V.V.D.-fractie nodigden de regering uit aan te geven welke maatregelen nog niet zijn getroffen.

Hoewel de leden van de V.V.D.-fractie beseften dat het overeenkomen omtrent sancties bij niet-naleving van overeenkomsten vaak zeer moeilijk is, vroegen zij de regering of dit bij de voorbereiding en totstandkoming van de overeenkomst ter sprake is gekomen en waarom de overeenkomst niet in sancties bij niet-naleving voorziet.

Het lid van de fractie van de R.P.F. had met waardering kennis genomen van de ter goedkeuring voorgelegde overeenkomst, hoewel de aanleiding daartoe in het geheel niet positief is. Het in werking stellen van een geweldspiraal, waartoe het voetbalvandalisme dwingt, moet een halt worden toegeroepen door het treffen van daarvoor geschikte maatregelen, zowel in nationaal als in internationaal verband. Dit bracht het hier aan het woord zijnde lid tot het stellen van de volgende vragen bij de toelichtende nota van de overeenkomst.

Zijn de problemen met betrekking tot veiligheid en vandalisme alsnog behandeld tijdens de vijfde (formele) sportministersconferentie te Dublin in oktober 1986? Zo ja, tot welke aanvullende resultaten heeft dit geleid? Zo nee, menen deze ministers dat met de totstandkoming van de onderhavige overeenkomst het probleem voldoende kan worden aangepakt?

Is de Permanente Commissie inmiddels geïnstalleerd?

Valt bij amateurvoetbalwedstrijden, evenals bij betaaldvoetbalwedstrijden een toeneming van gewelddadigheden of wangedrag door toeschouwers te bespeuren?

Is de overeenkomst inmiddels door meer landen ondertekend, dan die welke worden genoemd op bladzijde 20 van Tractatenblad 1985, 133? Bevinden zich hieronder ook de Bondsrepubliek Duitsland, Spanje en Italië of doet voetbalvandalisme zich in deze landen niet voor, dan wel zijn er andere belemmeringen, welke deze landen van ondertekening weerhouden?

In welke andere verdragsstaten doen de in de overeenkomst bedoelde gewelddadigheden zich niet of nauwelijks voor? Welke oorzaken zouden hieraan ten grondslag kunnen liggen?

Kan worden uitgelegd op welke wijze aan de eisen die gesteld worden aan de te treffen maatregelen, mede door de voorzieningen die de KNVB reeds heeft getroffen, in Nederland betrekkelijk eenvoudig kan worden voldaan? Is daarbij de recente reglementswijziging door de KNVB inbegrepen?

Is thans al meer bekend over het effect van het aanstellen van ordebevaarders bij elke supportersclub van betaaldvoetbalorganisaties? Doen zich hierbij verschillen per voetbalclub voor?

Wordt in Nederland overwogen een beperkt aantal stadions in te richten voor «risicovolle» wedstrijden?

Heeft het nader onderzoek naar de wijze waarop bijzondere voorzorgsmaatregelen kunnen worden getroffen ten aanzien van de kaartverkoop al tot resultaten geleid?

In welke stadions in Nederland is verkoop van alcoholhoudende dranken met toestemming van de stadiondirectie en/of het bestuur van de ontvangende club op dit ogenblik nog toegestaan?

Zijn in het kader van de bevordering van de gedachte van «fair play» plaatselijke initiatieven ontwikkeld om de potentiële onruststokers (meer) te betrekken bij actieve sportbeoefening?

Zijn inmiddels voorwaarden opgesteld, op grond waarvan stadions kunnen worden uitgekozen voor «risicovolle» wedstrijden?

II. Artikelsgewijze toelichting

Preambule

De leden van de V.V.D.-fractie merkten op dat uit de toelichting blijkt dat naast het woord «gewelddadigheden» het woord «wangedrag» wordt gebruikt om definitieproblemen met betrekking tot vandalisme te voorkomen. Uit juridisch oogpunt is het begrip «wangedrag» ruimer dan verstoring van de openbare orde, dan wel verstoring van de orde binnen het stadion.

Wat moet onder wangedrag worden verstaan?

De overeenkomst is niet alleen van toepassing op voetbalwedstrijden, maar ook op sportevenementen in het algemeen.

Zijn er andere sporten, waarbij zich gewelddadigheden en vandalisme hebben voorgedaan? Zo ja, welke? Vallen ook Europese en wereldkampioenschappen in de verschillende sportsectoren onder de overeenkomst? Geldt de overeenkomst ook voor de Olympische Spelen, indien die in één der verdragslanden worden gehouden?

Artikel 1

Tweede lid

De leden van de V.V.D.-fractie merkten op dat in het tweede lid wordt gesproken over toepassing van de bepalingen van deze overeenkomst op andere sporten dan voetbal. Zijn daar reeds voorbeelden van te geven? Hebben deze de regering al aanleiding gegeven maatregelen bij andere sporten te treffen? Zo ja, welke?

Artikel 3

Tweede lid

De leden van de V.V.D.-fractie stelden vast dat het tweede lid spreekt over de begeleiding van groepen supporters naar wedstrijden elders door ordebewaarders van de clubs. Is dit al met de KNVB besproken en is de KNVB dan wel zijn de betaalde voetbalorganisaties daartoe bereid en in staat?

Derde lid

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen wat de situatie is ten aanzien van de zogenaamde vervoerplicht bij het openbaar vervoer in de aangesloten landen?

Vierde lid

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen welke maatregelen de regering denkt te nemen dan wel te laten nemen? Wat zijn de kosten daarvan en hoe moet in de financiering worden voorzien?

Bijlage I

In de bijgevoegde Standaardvoorwaarden van de KNVB wordt in artikel 9, lid 2, gesproken over een onmiddellijk opeisbare geldboete van f 1000 bij het in strijd met de voorwaarden handelen. De leden van de V.V.D.-fractie wilden graag weten of in de praktijk van deze bepaling gebruik wordt gemaakt en zo ja, in welke mate en bij welke overtredingen van het in dit reglement bepaalde.

De voorzitter van de commissie,
Worrell

De griffier van de commissie,
De Gier